

Oslo kommune
Byrådsavdeling for barn og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 26.01.2007

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200700070-5

Saksbeh:
Monica Kastet, 23 46 16 06

Arkivkode:
400

FORSLAG TIL ENDRING I LOV OM FAGSKOLEUTDANNING

Vi viser til høringsbrev datert 15.11.2006 fra Kunnskapsdepartementet vedrørende ovennevnte sak.

Vedlagt oversendes Oslo kommunes høringsuttalelse vedtatt av byråden for barn og utdanning 26.01.2007.

Med hilsen

Monica Kastet
spesialrådgiver

Gunhild Hagen
spesialrådgiver

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg:

1. Byrådets sak nr. 10/2007
2. Brev av 02.01.2007 fra Utdanningsetaten

Kopi: Utdanningsetaten

Byrådsavdeling for barn og
utdanning

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 10/2007
Vedtaksdato: 26.01.2007

Vår ref. (saksnr.): 200700070-4
Arkivkode: 400

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM FAGSKOLEUTDANNING

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har ved brev av 15.11.2006 sendt forslag til endringer i lov 20.06.2003 om fagskoleutdanning på høring. Høringsfristen var satt til 15.01.2007. Da Oslo kommune ikke har mottatt høringsbrevet fra departementet, men er blitt informert av andre høringsinstanser, er kommunen gitt utsatt frist til 25.01.2007.

Departementets høringsforslag innebærer endringer på følgende områder:

- lovens formål og virkeområde
- godkjenning
- organisering og ledelse
- offentlig tilskudd til fagskoleutdanning
- egenbetaling
- beskyttelse av betegnelsene "fagskoleutdanning" og "fagskole", registrering i Enhetsregisteret
- overgangsbestemmelser

Med endringsforslagene ønsker departementet blant annet å klargjøre fagskoleutdanningens plassering i utdanningssystemet. Fagskoleutdanningene er korte yrkesrettede utdanninger på nivå over videregående opplæring.

Departementets forslag innebærer endringer i følgende paragrafer:

§ 1. *Formål og virkeområde*, § 2. *Godkjenning*, § 3. *Organisasjon og ledelse*, § 8. *Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning*, § 9. *Om egenbetaling*, § 10. *Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret*, og § 11. *Ikrafttredelses- og overgangsregler*.

I det følgende gjengis forslag til ordlyd i de bestemmelser Oslo kommune vil uttale seg om (endringene er markert i kursiv):

§ 1. Formål og virkeområde

§ 1 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder for den som tilbyr fagskoleutdanning (tilbyder), og som har godkjenning av fagskoleutdanningen etter § 2. Med fagskoleutdanning menes

korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. *Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.*

§ 2. Godkjenning

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

Tilbyder av utdanning som er godkjent som fagskoleutdanning, kan under visse vilkår få fullmakt til selv å opprette og legge ned fagskoleutdanninger innen visse fagområder (godkjent tilbyder). Departementet gir forskrift om vilkår for godkjenning av tilbyder.

Nåværende § 2 annet ledd blir nytt tredje ledd:

Godkjenning foretas av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

§ 3. Organisasjon og ledelse

Nåværende § 3 tredje ledd foreslås videreført med samme ordlyd som i gjeldende lov:

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

§ 8. Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning

§ 8 første ledd:

Det kan gis *statlig* tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven.

§ 8 annet og tredje ledd oppheves.

§ 8 annet til fjerde ledd skal lyde:

Departementet fører tilsyn med tilbydere av fagskoleutdanning som mottar statlig tilskudd.

Departementet kan gi forskrift om nærmere regler for statlig tilskudd til fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i forskrift.

§ 10. Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret

Siste ledd skal lyde:

Tilbydere av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret, jf. lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for barn og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning:

Oslo kommune ser høringsforslaget som et godt grunnlag for å videreutvikle fagskoleutdanningen. I denne sammenheng er det viktig at fagskolen fremstår med en tydelig innplassering i det norske utdanningssystemet. Selv om fagskoleutdanning skal være et alternativ til høyere utdanning, er det viktig at en del bestemmelser for fagskoleutdanning og høyere utdanning harmoniseres. Dette vil kunne føre til høynet status for fagskoleutdanningen og økt rekruttering innenfor områder som næringslivet etterspør.

Ad § 1 Formål og virkeområde

I forarbeidene til nåværende lov var tolkningen av begrepet "yrkesrettet" sentralt i forståelsen av hva en fagskoleutdanning skulle være. Høringsbrevet av 25.06.2003 til gjeldende forskrift inneholdt bl.a. denne formuleringen:

"Utdanningene avgrenses mot utdanninger ved universiteter og høyskoler ved at de ikke har krav om å være forskningsbaserte, og ved at en fagskoleutdanning normalt er fullført på kortere tid enn bachelorgraden i universitets- og høyskolesystemet. At utdanningen er yrkesrettet vil ikke nødvendigvis si at den er rettet mot et bestemt yrke, men at den gir kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Det skal være en avsluttet og selvstendig utdanning. Videre studier er ikke en nødvendig forutsetning for arbeid."

Etter Oslo kommunes syn er tolkningen av begrepet "yrkesrettet" fortsatt sentralt i forståelsen av hva en fagskoleutdanning skal være. I departementets forslag til lovendring understrekes igjen fagskolens yrkesrettede karakter som et alternativ til forskningsbasert høyere utdanning. Oslo kommune støtter en slik presisering.

Ad § 2 Godkjenning

Dagens godkjenningsordning innebærer at NOKUT fatter individuelle forvaltningsvedtak om godkjenning av fagskoleutdanning etter søknad fra tilbyder. NOKUT behandler imidlertid et meget stort antall søknader hvert år. Søknadsprosedyrene har vist seg å være arbeids- og tidkrevende. Nåværende godkjenningsordning legger ikke til rette for tilstrekkelig fleksibilitet til at utdanningstilbudene på en hensiktsmessig måte kan tilpasses skiftende behov.

Forslaget til ny § 2 innebærer at nåværende ordning med godkjenning av enkelttilbud videreføres som hovedregel. Forslaget til nytt annet ledd gir imidlertid adgang til mer fleksible godkjenningsordninger ved at det åpnes for at tilbyder av allerede godkjente undervisningstilbud, under visse vilkår, kan etablere tilsvarende utdanningstilbud andre steder. Dette vil etter Oslo kommunes syn forenkle saksbehandlingen for den enkelte tilbyder.

Oslo kommune støtter forslaget til ny § 2 annet ledd. Kommunen forutsetter at godkjenningen av tilbyder gjøres av NOKUT. Den nye forskriften som skal utformes om vilkår for godkjenning av tilbyder, må inneholde bestemmelser om tilsynsordning og krav om at dokumentasjon må forelegges relevante tilsynsorganer. Oslo kommune forutsetter at NOKUT konsulterer tilsynsorganene om interne kvalitetssikringssystemer i forbindelse med godkjenningen.

Ad § 3 Organisasjon og ledelse

I tredje ledd siste punktum foreslås følgende bestemmelse videreført:

"Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret."

Oslo kommune kan ikke støtte forslaget om at den administrative og faglige ledelse skal ansettes av styret. Bestemmelsen er problematisk i de tilfeller der tilbyder av fagskoleutdanningen er en del av en videregående skole og er samlokalisert med denne, med felles ledelse. Rektor blir således faglig og administrativ leder både for fagskoleledelsen og den videregående skolen. Skoleeier settes med dette på sidelinjen i forhold til ansvar for utvikling og drift av egen fagskole, bortsett fra ved selve styreoppnevningen. Dette vil også kunne skape uryddige forhold i den (fylkes)kommunale styringslinjen. Loven må her skille mellom de tilbydere som er eid av stat, fylkeskommune eller kommune og de tilbydere som ikke helt ut er offentlig eid

Oslo kommune vil foreslå følgende inntatt i § 3 tredje ledd:

"I de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonene, er vedkommende forvaltningsorgan øverste ansvarlig, og kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor rammer loven fastsetter."

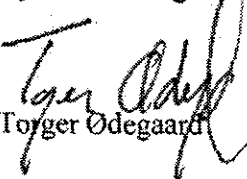
Ad § 8. Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning

Oslo kommune vil be om at departementet ser på finansieringsordningen av fagskolen. Det bør innføres en finansieringsordning som tilgodeser flere studenter enn de som befinner seg innenfor tekniske utdanningsveier, slik ordningen er i dag. Dette vil gjøre det lettere for studentene å se fagskolen som et reelt alternativ til høyere utdanning. Det vil igjen kunne føre til at flere søker fagskolene i stedet for høyere utdanning og at frafallet i høyere utdanning reduseres.

Ad § 10. Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret

For å styrke fagskolen som en attraktiv aktør i utdanningssammenheng, støtter Oslo kommune forslaget om å registrere de privateide skolene i Enhetsregisteret. Det vil være et viktig element i arbeidet med å få fagskolen til å fremstå som et tydelig kompetansealternativ både for ungdom og for dem som skal rekruttere studenter.

Byrådsavdeling for barn og utdanning

Torger Oddegaard

Trykte vedlegg:

1. Høringsbrev av 15.11.2006 fra Kunnskapsdepartementet m/vedlegg
2. Brev av 02.01.2007 fra Utdanningsetaten

Utrykte vedlegg:

Ingen

Oslo kommune
Utdanningsetaten

200700070-3

Byrådsavdeling for barn og utdanning
Rådhuset
0037 OSLO

Dato: 02.01.2007

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

200700037-1

GBye, 23 46 70 29

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM FAGSKOLEUTDANNING

Utdanningsetaten i Oslo viser til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning. Høringsnotatet og forslag til lovtekst var lagt ut på departementets internettside 15. 11. 06. Departementet ber om at uttalelsene blir sendt elektronisk til: postmottak@kd.dep.no innen 15. januar 2007.

1. Innledning

Saken gjelder forslag til endringer i lov av 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning (fagskoleloven). Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

- lovens formål og virkeområde
- godkjenning
- organisering og ledelse
- offentlig tilskudd til fagskoleutdanning
- egenbetaling
- beskyttelse av betegnelsen "fagskoleutdanning" og "fagskole", registrering i Enhetsregistret
- overgangsbestemmelser

Med endringsforslagene ønsker departementet å klargjøre fagskoleutdanningens plassering i utdanningssystemet ved å tydeliggjøre at utdanningene er korte, yrkesrettede utdanninger, på nivå over videregående opplæring.

Utdanningsetaten i Oslo ser høringsbrevet og forslag til endringer i fagskoleloven som et godt grunnlag for å videreutvikle dette skoleslaget. I denne sammenheng er det viktig at fagskolen fremstår med en tydelig innplassering i det norske skolesystemet. Selv om fagskoleutdanning skal være et alternativ til høyere utdanning, er det viktig at en del bestemmelser for fagskoleutdanning og høyere utdanning harmoniseres. Dette vil kunne føre til høynet status for fagskoleutdanningen og føre til en økt rekruttering innenfor områder som næringslivet etterspør.

2. Utdanningsetatens kommentarer til forslaget til endringene i fagskoleloven

Nedenfor vil Utdanningsetaten kommentere nærmere de enkelte paragrafer:

Utdanningsetaten

Besøksadresse:
Strømsveien 102
0663 OSLO
Postadresse:
Pb 6127 Etterstad, 0602 OSLO

Telefon: 02 180
Telefaks: 22 63 79 71

Org.nr.: 976820037

postmottak@ude.oslo.kommune.no
www.ude.oslo.kommune.no

§ 1. Formål og virkeområdet

Formålet med fagskoleloven er å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanninger og å sikre studentenes vilkår. For at en utdanning skal kunne godkjennes etter fagskoleloven må den være yrkesrettet, den må bygge på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse og den må ha et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår.

- *Departementets vurderinger og forslag*

Departementet foreslår å endre formålsparagrafen, slik at tre sentrale formål med loven uttrykkelig angis i bestemmelsen:

- Hva slags utdanning loven skal legge til rette for.
- At studenter ved disse utdanningene skal ha tilfredsstillende vilkår.
- At loven skal sikre god kvalitet ved disse utdanningene.

Begrepet "yrkesrettet"

- *Departementets vurdering og forslag:*

I forarbeidet til nåværende lov har tolkningen av begrepet "yrkesrettet" vært helt sentralt i forståelsen av hva fagskoleutdanninger skal være og i høringsbrevet til forskriften, datert 25.06.03, hadde departementet denne merknaden til §4 nr.1:
"Utdanningene avgrenses mot utdanninger ved universiteter og høyskoler ved at de ikke har krav om å være forskningsbaserte, og ved at en fagskoleutdanning normalt er fullført på kortere tid enn bachelorgraden i universitets- og høyskolesystemet. At utdanningen er yrkesrettet vil ikke nødvendigvis si at den er rettet mot et bestemt yrke, men at den gir kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Det skal være en avsluttet og selvstendig utdanning. Videre studier er ikke en nødvendig forutsetning for arbeid."

- *Utdanningsetatens kommentar:*

I høringsbrevet understrekes tilbudets yrkesrettede karakter som et alternativ til forskningsbasert utdanning. Utdanningsetaten støtter en slik presisering, men viser til at det vil kunne være vanskelig å trekke opp slike skillelinjer. Det er viktig å presisere skolens innhold og mangfold uten å skape for stor avstand til andre deler av høyere utdanning.

§ 2. Godkjenning

- *Departementets vurderinger og forslag*

Dagens godkjenningsordning innebærer at det fattes individuelle forvaltningsvedtak etter søknad hos NOKUT. Departementet foreslår at dagens ordning med NOKUT, etter søknad kan gi godkjenning videreføres. Flere av tilbyderne ønsker en åpning i regelverket for godkjenning av tilbyder av fagskoleutdanning som sådan og tilhørende fullmakter. Dette vil forenkle saksbehandlingen og øke fleksibiliteten for den enkelte tilbyder.

Etter nåværende forskrift kan ikke tilbyder av godkjent fagskoleutdanning endre eller utvide utdanningen innenfor allerede gitt godkjenning, med unntak av at tilbud som er godkjent som heltids- eller deltidsstudium, kan tilbys på deltid eller heltid samme sted, og etter samme undervisningsmodell, forutsatt at tilbudet ellers er i samsvar med godkjenningen.

Departementet foreslår at nåværende ordning med godkjenning av enkelttilbud videreføres som hovedregel.

Imidlertid ser departementet at det bør være adgang til mer fleksible godkjenningsordninger ved at en åpner for at tilbydere av allerede godkjente undervisningstilbud, under visse vilkår, kan etablere tilsvarende utdanningstilbud andre steder.

Departementet mener videre at det kan være rimelig at det gis muligheter til godkjenning av tilbydere av fagskoleutdanning under visse vilkår, slik det er for private høyskoler. Det innebærer at tilbydere gis fullmakt til å opprette og legge ned fagtilbud innen definerte fagområder uten godkjenning fra NOKUT.

- *Utdanningsetatens kommentar*

Utdanningsetaten i Oslo støtter departementets forslag til ny §2 i loven. Godkjenning av tilbydere, §2 andre ledd, må gjøres av NOKUT. I den nye forskriften som skal utformes om vilkår for godkjenning av tilbydere, må det samtidig stå noe om tilsynsordning og at dokumentasjonen må skje overfor de relevante tilsynsorganene. Det forutsettes at NOKUT konsulterer tilsynsorganene om interne kvalitetssikringssystemer i samband med godkjenningen.

§ 3. Organisasjon og ledelse

- *Departementets vurderinger og forslag*

Departementet mener at ansvaret for godkjent fagskoleutdanning må plasseres og organiseres på en tydelig måte. Derfor mener departementet at et minstekrav er at tilbydere av godkjente fagskoleutdanninger skal ha et styre som er øverste ansvarlige styringsorgan, og at dette kravet bør gjelde for all fagskoleutdanning, både i privat og offentlig regi. For at dette skal gå tydelig fram endres § 3 slik at kravet om styret som øverste ansvarlig organ legges inn som et nytt første ledd i paragrafen.

Videre foreslår departementet at det stilles krav i loven om minst fem medlemmer i styret.

Det foreslås at det gis hjemmel til at departementet kan gi forskrifter om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om møte-, tale- og forslagsrett i styret.

Det foreslås samtidig at tilbydere av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret. (§ 10) I § 3 ledd siste setning foreslår departementet: "*Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret*".

- *Utdanningsetatens kommentar*

For å styrke fagskolen som en attraktiv aktør i utdanningssammenheng, støtter Utdanningsetaten forslaget om å registrere de privateide skolene i Enhetsregisteret. Det vil være et viktig element i arbeidet med å få fagskolen til å fremstå som et tydelig kompetansealternativ både for ungdom og for de som skal rekruttere studenter.

Imidlertid finner Utdanningsetaten i Oslo det problematisk at den administrative og faglige ledelse skal ansettes av styret. Dette er ekstra problematisk i de tilfelle der tilbydere av fagskoleutdanningen er en del av en videregående skole og er samlokalisert med denne med felles ledelse. Rektor blir således faglig og administrativ leder både for fagskoleledelsen og den videregående skolen. Skoleeier settes med dette mer eller mindre på sidelinjen i ansvar for utvikling og drift av egen fagskole, utenom selve

styreoppnevningen. Loven må her skille mellom de tilbydere som er eid av staten, fylkeskommune eller kommune og de tilbydere som ikke helt ut har disse eierne. Utdanningssetaten i Oslo vil foreslå følgende inntatt i § 3: "I de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonene, er vedkommende forvaltningsorgan øverste ansvarlig, og kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor rammer loven fastsetter."

§ 8. Statlig tilskudd til fagskoleutdanning

- *Departementets vurdering og forslag*

Departementet fører tilsyn med tilbydere av fagskoleutdanning som mottar statlig tilskudd og kan gi forskrift om nærmere regler for statlig tilskudd til fagskoleutdanning. I forslaget § 9 står: "Det kan gis statlig tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven."

- *Utdanningsetatens kommentar*

Utdanningssetaten i Oslo vil be om at departementet ser på finansieringsordningen av fagskolen. Det bør bli en finansieringsordning som tilgodeser flere enn studentene innenfor tekniske utdanningsveier. Det vil gjøre det lettere for studentene å se fagskolen som et reelt alternativ til høyskolene. Det vil igjen kunne føre til at flere vil søke fagskolene istedenfor høyskolene og dermed redusere frafallet fra høyskolene. På den måten blir dette ikke et økonomisk spørsmål, men et fordelingsspørsmål som vil ha en samfunnsmessig gevinst.

§ 9. Om egenbetaling

- *Departementets vurdering og forslag*

Tilbydere av fagskoleutdanning kan bare kreve egenbetaling fra studenter i den grad det ikke ved tildeling av statstilskudd er forutsatt at utdanningen skal være gratis. Tilbydere som mottar statstilskudd, kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående.

- *Utdanningsetatens kommentar*

I utgangspunktet ønsker Utdanningssetaten i Oslo at fagskoleutdanning skal være gratis. Om utgiftene til driften av fagskoleutdanningen skulle tilsi det, kan det etableres nye finansieringsordninger, for eksempel gjennom tilskudd fra bransjer eller eventuelt egenbetaling fra studenter. En ensidig innføring av skolepenger ved en fagskole, vil kunne føre til konkurransevridning og sannsynlighet for at studenter vil foretrekke fylker hvor tilbudet er gratis.

Utdanningssetaten i Oslo har ingen kommentarer til § 10 "Beskyttelse av betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret" utover det som tidligere er anført under § 3.

Med hilsen

Kjell R. Andersen
Konst.direktør

Sidsel Sparre
Avdelingsdirektør